

zien, en nog grooter in de hoedanigheid: want de Bast van *Winter* is in grooter stukken, en heeft beeter kaneel kleur, dan de witte kaneel; ook is zyn smaak veel heeter en prikkelender.

ZEDOARIA [L. E.] Maagwortel. Dit is de Wortel van een Indiaansche plant, die in langwerpige stukken van omtrent een vinger dik, of in rondagtige van omtrent een duim over de middellyn, wordt overgebracht. Beide soorten hebben eenen welriekenden aangenaamen reuk, en eenen heeten, bitteragtigen specery smaak.

Met water gedistilleerd, levert hy een wendlyke Olie uit, die den reuk en geur van den Maagwortel in eenen uitsteekenden graad bezit; terwyl het overgebleeven kooksel byna enkel bitter is. Geest brengt insgelyks een klein gedeelte van zynen geur over; nogthans is het Uittreksel, met geest gemaakt, ongelyk veel aangenaamer, dan de *Zedoarie* zelve. Een Uittreksel, met proefgeest 'er van gemaakt, (welk minder is, dan die met verbeterden geest gemaakt is) is een inmengsel in het maagversterkend Conferf (r) [L.]: de wortel komt, in zelfstandigheid, in het Conferf van *Pauli* (s), in de *Mitbridaat*, en de *Tberiaca* [L.].

ZIBETHUM [E.]. Civet; eene zachte vetagtige zelfstandigheid, van eene witte, bruine, of zwartagtige kleur, die uit *Brazilien*, de kust van *Guinee* en *Oostindien* gebragt wordt: men vindt het in zekere Zakjes, of beursjes, onder aan den buik van zeker dier geplaatst, welk gezegd wordt van het geslacht der Katten te zyn. Het voornaamste gebruik van deeze droogery heeft in de reukwerken plaats; en 't wordt zelden, indien ooit, tot eenig geneeskundig oogmerk gebeezeit.

ZINCUM. Zink Spiauter; eene Bergstof, die van alle de anderen van dien rang verschilt;

dewyl ze op haar zelve ontvlambaar is; kan opgeheeven worden tot bloem, welke naderhand vast blyft in het heetste vuur; in allerley zuur kan ontbonden worden; niet kan vermengd worden in fineltinge met Zwavel; en koper in een geel metaal, geel koper, genoemd verandert. Verscheidene voortbrengfels van dit metaal, hoewel in 't algemeen voor zodanig niet bekend, worden in de winkels gehouden; als daar zyn deszelfs ryk erts Calamynsteen; de witte Vitriool; de zuivere witte bloem van Zink, *pompholyx* genoemd; en de min zuivere saamengestelde *Tulia*. De bereidingen van Spiauter (t) worden voornaamelyk uitwendig gebeezeit, als Oogmiddelen (v). De bloem, tot een onvoelbaar poeder gewreeven, maakt, met oliagtige zelfstandigheden, eene nuttige Zalve, en met roozewater en diergelyken, fraaije Oogwatertjes (x), voor afvloeyingen van dunne scherpe vogten op de Oogen: zy zyn middelmaatig saamentrekkend; en werken, als de wryving behoorlyk gedaan is, zonder scherpeheid of prikkelinge. Inwendig ingenoomen verwekken ze braaking (y).

ZINGIBER [L. E.]. Gember; een wortel, die uit *China* en de *Oost- en West-Indien* gebragt wordt; van eenen welriekenden reuk, en eenen heeten, bytenden specery smaak.

Verbeeterde Geest van Wyn trekt deszelfs kragten volkomener uit, door opgietinge, dan wateragtige vogten doen; terwyl de laatsten den geheelen geur door distilleeringe opheffen, en de eersten maar weinig of niets. Gember is eene zeer nuttige specery, in koude windrige koliken, en in slapheid en zwakheid der Darmen (z): zy verhit zoo veel niet als die van de peper soorte, maar derzelver uitwerkingen zyn van langer duur. Zy geeft den naam aan een winkel fyroop [L. E.] en komt in eene groote menigte der saamenmengfels.

(r) *Confectio cardiaca*. (s) *Confectio Paulina*. (t) *Zincum*. (v) *Ophthalmica*. (x) *Collyria*. (y) *Emetica*. (z) *Laxitas & debilitas Intestinarum*.